

Kashrus Series #3
Mehadrin: If, Why and When?
Rav Meir Orlan, Shaarei Tefilla

(First group compliments of David Orbach)

1. Did the result of your discussion that Gedera Rabbanut does not have a mehadrin level imply that mehadrin people shouldn't eat in Gedera? Tachlis, if someone asks you (you can turn off the tape recorder for this point) if they can eat in Gedera, how do you respond.

2. What if have guests who only eat mehadrin, can I take them out in Gedera?

3. Is there a difference on being strict/lenient about mehadrin between meat and milk

4. If I do decide to hold by rabbanut standards, how bad can the mistakes be? Obviously nothing is treif.

5. Do I have a requirement to inform potential guests about my level (or lack thereof) in kashrut or is it their job to inquire? And, vice versa, do I have a responsibility to inquire of a potential host's kashrut level or can I just assume it is an acceptable level to me (assuming that these are shomrei mitzvot people)?

6. How lenient are we with family? Some of my family and my adopted family who took care of me for many many years are not in the same place. They keep kosher and shabbat but are not strict and do not seem to make an effort to learn more. Generally, I just try to stay out of the kitchen and not notice anything but sometimes certain things catch my eye (using one microwave for milchigs and fleishigs, liquids on the shabbat plate, mixing silverware for charif things, etc.) What do I do? Another example, - they grow their own vegetables and I am not so sure how knowledgeable/ strict they are with trumot, maasrot and shmita.

7. At home we try to buy mehadrin. There is a cafeteria at work that is under the local rabbinate. Can I eat there? What if it offends other religious workers (or the boss) who eat there?

8. A neighbor invited me for a Shabbos meal. I am not sure of their level of Kashrus observance, but do not want to offend them. What should I do?

9. One of my relatives is not religious at all. He has family gatherings at his home and claims that he keeps kosher in the home and there is not problem with his dishes/oven/etc. Other religious relatives eat there, because they don't want to offend him. Can we eat there?

שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"א סימן מז

ובדבר החלב של הקאמפאניעס שבמדינתנו אשר יש פקוח הממשלה ואם יערבו חלב בהמה טמאה יענשו וגם יסגירו את העסק שלהם שלכן ודאי מירתתי מלערב יש טעם גדול להתיר ...

וזה הוא גם לכו"ע דאין טעם לחלוק בזה ולכן הרוצה לסמוך ולהקל יש לו טעם גדול ורשאי וכמו שמקילין בזה הרוב בנ"א שומרי תורה וגם הרבה רבנים וח"ו לומר שעושין שלא כדין. אבל מ"מ לבעלי נפש מן הראוי להחמיר ואין בזה משום יוהרא וכך אני נוהג להחמיר לעצמי אבל מי שרוצה להקל הוא עושה כדינא ואין להחשיבו כמזלזל באיסורין.

ובאם אחד נהג להחמיר אם נאסר מדין מנהג ג' פעמים תליא אם היתה כוונתו להחמיר אף אם הדין הוא להתיר וכ"ש בידע בעצמו שיש להתיר ומ"מ נהג איסור יש עליו איסור נדר דנהג ג"פ אבל אם החמיר משום שהיה סבור שאסור מדינא או אף רק שאסור מספק וחשב על המקילין שאולי טועין בדין או שאולי הם מזלזלין באיסורין אין עליו דין נדר מצד מנהגו וא"צ היתר. והנני ידידו, משה פיינשטיין.

שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ב סימן לה

בדבר חלב הקאמפאניעס שבמדינתנו שבארתי בספר אגרות משה סימן מ"ז בחיו"ד שליכא איסור חלב שחלבו עכו"ם ואין ישראל רואהו, אבל מ"מ מן הראוי לבעלי נפש להחמיר, שמטעם זה ודאי ראוי למנהלי ישיבות קטנות שיתנו להתלמידים חלב של אלו הקאמפאניעס שמעמידין ישראל לראות החליבה, ואף שהוא ביוקר מעט שלהישיבות עולה זה סך גדול במשך השנה והמצב של הישיבות דחוק בשנים אלו שבשביל זה מקילים באיזו ישיבות, מ"מ כדאי להחמיר כי גם זה הוא מעניני חינוך ולמוד שידעו שכדאי וראוי לבני תורה להחמיר אף כשיש רק חשש איסור, דמזה יתבוננו לראות איך לירא מאיסורין, וכל הוצאות הישיבה הרי הוא כדי לחנך דור נאמן לה' ולתורתו, ומעניני חינוך אין לצמצם. אבל במקומות הרחוקות שאין שם קאמפאניעס מחלב שישראל רואהו, והוא דבר קשה מאד להשיג חלב שישראל רואה בשעת החליבה אף ליחידים אין להם להחמיר.

שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"א סימן נ

ובדבר קרים טשיז אם יש בזה איסור גבינת עכו"ם הנה יש טעמים להתיר שלא להחשיב זה גבינה שנוטה להחשיב זה לקרים שנגלד וא"כ הוא בדין חמאה אבל למעשה איני אומר בזה לא היתר ולא איסור וטוב להחמיר. אבל למחות באלו שאוכלין אותו אין צריכין. ידידו, משה פיינשטיין.

שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"א סימן סב

קבלתי מכתבו היקר בדבר הי"ש בלענדעד שתחת השגחתו עושים בלענדעד שלא בתערובות יין וגליצערין. ואני אומר לו יישר כחו בזה שיהיה ראוי למהדרין ליוהר מדברים שצריך הוראת חכם כהא דחולין דף ל"ז ודף מ"ד ואיפסק ברמ"א ס"ס קט"ז וכ"ש בזה שיש גם אוסרין. ואני אף שאני מתיר נזהר אני בעצמי מלשתות בלענדעד רק בחבורה שלא למיחזי כיוהרא הייתי שותה משהו לברך המסובין כנהוג ולכן ודאי טוב שיהיה יי"ש בלענדעד בלא שום חשש.

ולכן חזינן שלא חששו כל הרבנים שבמדינה לאסור זה וגם הא כמעט כל ישראל שבמדינות אלו שתו זה וח"ו לומר שעשו איסור אלא הוא כדבארתי שמדינא מותר ואם אינם נביאים בני נביאים הם.

זהו לדינא אבל בעל נפש יש לו להחמיר על עצמו מצד כמה חששות.

שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"א סימן לו

והנה בדבר הביצים נודעתי שהם כספנא מארעא שאין נקלטות להוליד אפרוחים וממילא אין להם האיסור בנמצא בהם דם על כל הביצה אלא לזרוק את הדם בלבד. אבל ראיתי אתמול פארמער שעוסק בביצים ואמר לי שיש פארמערס שעוסקים בתרווייהו ... דהוא רוב גדול טובא ויש מדינא לילך בתר רובא.

אבל למעשה כיון דבביצה לא נחשב לרובא דרובא האנשים הפסד כלל וכדחזינן שהחמירו בביצה כל השיטות אף שהוא רק דרבנן שהיה לנו לילך להקל, מה שלא מצינו זה בשאר דברים אף באיסורים דאורייתא לכן כיון שעכ"פ איכא מעוט דבאים מזכרים שהדם אוסר כל הביצה מן הראוי להחמיר אף שאין זה מדינא.